T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 1019
KARAR NO : 2014 / 1079
KARAR TR : 29.12.2014

ÖZET :Davacının sevk ve idaresindeki araçla, davalının sevk ve idaresindeki aracın, trafikte seyir halindeyken çarpışması sonucu meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sonucu düzenlenen trafik kazası tespit tutanağına istinaden tanzim edilen kusur raporunun yanlış olduğu belirtilerek; yeniden tespit edilmesi istemiyle açılan davanın, kusur durumlarının tespitine ilişkin işlemlerin özel hukuk gerçek kişilerince tutulan tutanağa göre ve yine özel hukuk tüzel kişisi olan sigorta şirketlerince uzlaşıya varılmak sureti ile belirlendiği anlaşıldığından, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : A.R.Y.
Davalılar : 1.Bursa Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü (Adli Yargıda)
2.H.Y. (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı dava dilekçesinde özetle; 3.4.2014 tarihinde kendisinin sevk ve idaresindeki 16 CDP 26 plaka sayılı aracı ile Bursa İli Nilüfer İlçesi Seçkin Sokak üzerinde seyir halinde iken, Hikmet Yazgan'ın sevk ve idaresindeki Mutlu Sokak istikametinden gelen 16 YM 198 plaka sayılı araç ile çarpışması sonucu maddi hasarlı trafik kazasının meydana geldiğini, kaza sonrası trafik kazası tespit tutanağının düzenlendiğini ancak sonrasında bu kaza tespit tutanağına istinaden tanzim edilen kusur raporunun hukuka aykırı olduğunu, bu nedenle kusur durumunun yeniden tespit edilmesinin gerektiğini belirterek; kusur durumunun yeniden tespiti istemi ile adli yargı yerinde dava açmıştır.

Bursa 9.Sulh Ceza Mahkemesi: 25.04.2014 gün ve 2014/305 D.İş sayılı kararı ile aynen: "adı geçenin idarenin bir eylemine itiraz ettiği iş bu halde Mahkememizin görevli olmadığı İdare Mahkemelerinin görevli ve yetkili mahkeme olduğu kanaatine varılmakla, Mahkememizin görevsizliğine" karar vermiş, verilen karar davacıya 26.05.2014 tarihinde, davalı vekiline 16.05.2014 tarihinde tebliğ edilmiş olup, tarafların karara itiraz etmemeleri üzerine 03.06.2014 tarihinde kesinleşmiş olup, karara bu şekilde şerh edilmiştir.

Davacı bu kez aynı istemle idari yargıda dava açmıştır.

Bursa 1.İdare Mahkemesi: 18.06.2014 gün ve 2014/731 Esas, 2014/766 Karar sayılı kararı ile: dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 3.maddesinde belirtilen usul ve esaslara uygun hazırlanmaması gerekçesi ile dava dilekçesinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15.maddesinin 1.fıkrası (d) bendi gereğince bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren (30) gün içinde bizzat veya bir avukat vasıtasıyla 3.maddeye uygun şekilde düzenlenerek yeniden dava açılmak üzere reddine karar vermiştir.

Davacı 24.07.2014 tarihli dilekçesi ile; aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

Bursa 1.İdare Mahkemesi: 10.09.2014 gün ve 2014/951 Esas sayılı kararı ile aynen: " …yalnız maddi hasarla sonuçlanan trafik kazalarında taraflar arasında kaza tespit tutanağının düzenleneceği ve bu tutanak esas alınarak sigorta şirket/şirketleri tarafından kusur oranının belirleneceği, kusur oranının esas olduğu, tarafların ise buna karşı dava açabilecekleri açıktır. /Bu durumda;kaza tespit tutanağı üzerine sigorta şirketlerinin mutabakatı sonucunda davacının %100 oranında kusurlu olarak belirlendiği görülmüş olup, sigorta şirketi tarafından belirlenen kusur oranına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır." denilmek suretiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 29.12.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27.maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanunun

19.maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının sevk ve idaresindeki 16 CDP 26 plaka sayılı araçla Hikmet Yazgan'ın sevk ve idaresindeki 16 YM 198 plaka sayılı aracın, 3.4.2014 tarihinde Bursa ili Nilüfer ilçesinde şehir merkezinde trafikte seyir halindeyken çarpışması sonucu meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sonucu düzenlenen trafik kazası tespit tutanağına istinaden tanzim edilen kusur raporunun yanlış olduğu belirtilerek; kusur durumunun yeniden tespit edilmesi istemi ile açılmıştır.

Dosya kapsamında incelenen; 03.04.2014 gün ve "Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı" başlıklı tutanağın, 03.04.2014 tarihinde Bursa İli Nilüfer İlçesi Seçkin Sokakta davacıya ait 16 CDP 26 plakalı araç ile davalı Hikmet Yazgan'a ait 16 YM 198 plakalı aracın çarpışması ile meydana gelen kazaya ilişkin olduğu, tutanağın davacı ve davalı Hikmet Yazgan imzası ile düzenlendiği anlaşılmıştır. Tutanak içeriği incelendiğinde; davacının aracı ile Seçkin Sokak üzerindeki yolda ilerlerken ve logar kapaklarına çıkmamak için yolun en sağında seyrederken, Mutlu sokaktan gelen diğer aracın kendisine çarptığının belirtildiği anlaşılmıştır. Yine dosya içinde bulunan, 11.04.2014 tarihinde Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi'nden alınan kazaya ilişkin kusur oranları raporunda ise, meydana gelen kazada davacının %100 kusurlu olduğunun belirtildiği, davacının bu tutanağın gerçek durumu yansıtmadığını iddia ederek, kusuru oranlarının yeniden tespit edilmesi istemi ile dava açtığı anlaşılmaktadır.

Davacının davasının dayanağını, 03.04.2014 gün ve "Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı" başlıklı tutanağı ve bu tutanağa dayalı olarak tanzim edilen 11.04.2014 tarihli kusuru tespiti raporu oluşturduğuna göre; görevli yargı yerinin belirlenmesi adına ilk olarak bu belgelerin idari işlem niteliğinde olup olmadığının ortaya konulması gerekmektedir.

a-03.04.2014 gün ve "Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı" başlıklı tutanak yönünden:

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 'Trafik Kazaları' başlıklı 7. Kısmının 'Trafik Kazalarına Karışanlar ile İlgili Kurallar ' alt başlıklı 81. Maddesinin 2. Fıkrasında; "Yalnız maddi hasar meydana gelen kazalarda, kazaya dahil kişilerin tümü, yetkili ve görevli kişinin gelmesine lüzum görmezlerse, bunu aralarında yazılı olarak saptamak suretiyle kaza yerinden ayrılabilirler." şeklindeki düzenleme ile, kazaya karışan araç sahiplerine, aralarında tutanak düzenleme yetkisi tanınmıştır.

Bu maddenin uygulanmasına izlenecek usul ve esasların tespiti amacı ile Hazine Müsteşarlığı tarafından yayınlanan 2007/27 sayılı Genelge çıkartılmıştır. Adı geçen genelgenin 1. maddesinde; "Yalnız maddi hasarlı trafik kazalarında taraflar kazanın oluş şeklinin kendilerince doldurulacak tutanak ile tespitinde anlaşırlarsa bu genelgenin ekinde yer alan "Maddi Hasarlı Trafik Kazası Tespit Tutanağı"nı (Tutanak) yine ekte yer alan açıklamalara göre doldurur ve imzalarlar." denildikten sonra, 5. maddesinde; "Bu şekilde düzenlenen Tutanak, Trafik Zabıtasınca düzenlenen Trafik Kaza Tespit Tutanağı hükmündedir." denilmiş ve 7. maddesinde; "Hak sahipleri karşı tarafın Karayolu Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (Trafik Sigortası) poliçesini veya kendi araçlarının kasko sigortası poliçesini düzenleyen sigorta şirketine yukarıdaki madde hükmüne uygun olarak doldurdukları Tutanak ve varsa fotoğraf ile başvuracaklardır." şeklindeki düzenleme ile, olay yerinde kaza tespit tutanağı düzenleyen araç sahiplerinin izleyecekleri usuller belirtilmiştir.

Aynı genelgenin, Hazine Müsteşarlığı'nın 02.04.2014 gün ve 2014/03 sayılı genelgesi ile değiştirilen 8. maddesine; "Başvurulan Sigorta Şirketi en geç takip eden iş günü sonuna kadar Tutanağı, ilgililerin iletişim bilgilerini ve varsa fotoğrafları elektronik ortamda Trafik Sigortaları Bilgi Merkezi'ne (TRAMER) iletir. TRAMER yanlış bilgi girilmesini engellemek üzere gerekli sistematik kontrolleri yapar." şeklindeki düzenleme ile, ilgili tutmağın sigorta şirketine ibrazı sonrasında, sigorta şirketi tarafından bilgilerin TRAMER sistemine kaydının yapılması gerektiği düzenlenmiştir.

Aynı genelgenin 9. maddesine; "Sigorta şirketleri Tutanak ve varsa fotoğrafların TRAMER tarafından gönderilmesini müteakip 3 iş günü içinde bu Genelge ekinde yer alan kaza krokilerini de dikkate alarak Tutanak çerçevesinde %0, %50 ve %100 oranlarına göre sorumluluk değerlendirmesini yapar. Her bir şirket kendi sorumluluk değerlendirmesi sonucunu elektronik ortamda TRAMER' e iletir. Sigorta şirketlerinin, değerlendirme sonuçlarına elektronik ortamda gerçek zamanlı ulaşabilmelerini teminen gerekli alt yapı TRAMER tarafından oluşturulur." şeklindeki düzenleme ile de, kusur oranlarının belirlenmesi görevinin sigorta şirketlerine ait olduğu, her sigorta şirketinin belirlediği kusurluluk oranını sisteme gireceği belirtilmiştir.

Aynı genelgenin, Hazine Müsteşarlığı'nın 02.04.2014 gün ve 2014/03 sayılı genelgesi ile değiştirilen 12. maddesine; " TRAMER, belirlenen sorumluluk oranlarını eş zamanlı olarak ilgili sigorta şirketlerine ve iletilen iletişim bilgileri üzerinden sigortalılara bildirir.

Bu çerçevede, sigortalılar bir defaya mahsus olmak üzere sorumluluk oranlarının bildiriminden itibaren 2 gün içinde bu Genelgenin 7 inci, 8 inci ve 9 uncu maddelerinde tanımlanan usullere göre, değerlendirmeye etki edebilecek ilave bilgi ve belge sunmak kaydıyla, sigorta şirketlerinden kusur oranlarının tekrar değerlendirilmesini isteyebilirler. Bu başvuru üzerine sigorta şirketleri bu Genelgenin 10 uncu ve 11 inci maddelerinde düzenlenen usul çerçevesinde 3 gün içerisinde kusur oranlarına yönelik yeniden değerlendirmede bulunurlar.

Eksik ya da hatalı bilgi girilmesine bağlı maddi hatalar şirketlerin mutabakatıyla düzeltilir."

Ve Aynı Genelgenin 13. Maddesinde; "TRAMER tarafından yukarıdaki maddelere göre yapılan şirket değerlendirmelerinde farklı sonuçlara ulaşıldığının tespiti halinde, Tutanak ve varsa ilgililer tarafından iletilen ilave bilgi ve belgeler bu Genelgenin 17 nci maddesine göre TRAMER bünyesinde oluşturulan ilgili Tutanak Değerlendirme Komisyonuna (Komisyon) TRAMER'ce sunulur. Komisyon, Tutanağı ve varsa ilgililer tarafından iletilen ilave bilgi ve belgeleri inceleyerek sorumluluk oranlarını %0, %50 ve %100 oranlan çerçevesinde kesin olarak belirler. Sonuç TRAMER aracılığıyla ilgili şirketlere elektronik ortamda bildirilir." denilmek sureti ile, sigorta şirketlerince yapılan ve TRAMER'e girilen kusurluluk oranlarında uzlaşma mevcut ise, bu uzlaşmanın esas olacağı, uzlaşma mevcut değil ise, kusurluluk oranlarının Tutanak Değerlendirme Komisyonu tarafından belirleneceği düzenlenmiştir.

Yukarıda incelenen, yasal mevzuat çerçevesinde davaya konu Trafik Tespit Tutanağı incelendiğinde; davacı ile davalı Hikmet Yazgan arasında 03.04.2014 tarihinde, meydana gelen maddi hasarlı trafik kazasının tespiti amacı ile düzenlendiği, ilgililerce Sigorta şirketine ibraz edildiği, sigorta şirketlerince mutabakata varılarak meydana gelen kazada davacının %100 kusurlu olduğunun belirlendiği ve TRAMER'e bu şekilde bilgi girişi yapıldığı, davacının bu tespite itiraz ettiği anlaşılmaktadır. Buradan hareketle, özel hukuk gerçek kişilerince tutulan tutanağa göre, yine özel hukuk tüzel kişilerince belirlenen kusur oranının yanlış tespit edildiği iddiasına dayalı, kusuru oranlarının yeniden tespitinin yapılmasına ilişkin talebin, Özel Hukuk Hükümlerine göre adli yargı yerinde incelenmesi gerekmektedir.

b-11.04.2014 tarihli Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi kusuru tespiti raporu yönünden:

Anayasa'nın 135. maddesinde "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir. Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadî teşebbüslerinde aslî ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz." denilmiştir.

14.6.2007 gün ve 26552 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak Ülkemiz sigortacılığının geliştirilmesini sağlamak, sigorta sözleşmesinde yer alan kişilerin hak ve menfaatlerini korumak ve sigortacılık sektörünün güvenli ve istikrarlı bir ortamda etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek üzere bu Kanuna tabi kişi ve kuruluşların, faaliyete başlama, teşkilat, yönetim, çalışma esas ve usûlleri ile faaliyetlerinin sona ermesi ve denetlenmesine ilişkin hususlar ve sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesine yönelik olarak sigorta tahkim sistemi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemek amacıyla; 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun'un Meslek Örgütlenmeleri Başlıklı Altıncı Bölümünde, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği başlıklı 24. maddesinin (10). Fıkrasında Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği'nin ilgili olduğu meslekler konusundaki mevzuat ile almış olduğu karar ve önlemlerin uygulanmasını takip edeceği ve Hazine Müsteşarlığınca alınması talep edilen tedbirleri alacağı; (24). Fıkrasında ise; Birliğin çalışma esaslarının Birlikçe hazırlanan ve Hazine Müsteşarlığınca onaylanan yönetmelikle belirleneceği belirtilmiş,

Aynı Kanunun 31/B maddesinin birinci fıkrasında "Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği nezdinde, sigortalılar ve sigorta sözleşmesinden dolaylı da olsa menfaat sağlayanlara ilişkin olarak, yanlış sigorta uygulamaları dahil, risk değerlendirmesine esas bilgileri toplamak ve bu bilgilerin sigorta, reasürans ve sigortacılık faaliyetinde bulunan emeklilik şirketleri ile Müsteşarlıkça belirlenecek kişilerle paylaşılmasını sağlamak amacıyla Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi kurulur." hükmüne yer verilmiştir.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 31/B maddesine dayanılarak, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği nezdinde tüzel kişiliği haiz olarak kurulan Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinin kuruluşu, faaliyetleri, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinde toplanan bilgilerin kapsam, biçim ve içeriğine ve bunların paylaşılmasına, paylaşılacak bilgilerin kapsam ve içeriğine, ücretlendirilmesine ve üyelerce ödenecek katılım paylarının belirlenmesi, yükümlülüklere uymayan üyeler hakkında yapılacak işlemler ile sigorta, reasürans ve sigortacılık faaliyetinde bulunan emeklilik şirketlerinin yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi Yönetmeliği 9.8.2008 gün ve 26962 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelikte TRAMER'in Trafik Sigortaları Bilgi ve Gözetim Merkezini ifade ettiği, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezine bağlı bir alt bilgi merkezi olarak faaliyetlerini yürüttüğü; Tramer'in amacının ve görevinin kamu gözetiminin daha etkin bir şekilde yerine getirilmesi, trafik sigortalarına ilişkin güvenilir istatistiklerin temini, uygulama birliği sağlanması, sigorta sahtekarlıklarının önlenmesi, sigorta sistemine olan güvenin artırılması, tazminat ödemelerinin düzenli biçimde gerçekleştirilmesi, zorunlu sigortalarını yaptırmamış motorlu araç işletenlerini tespiti ve sigortalılık oranlarının artırılmasını sağlamak olduğu hükme bağlanmıştır.

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği'nin 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 24. maddesine göre sigortacılık mesleğinin geliştirilmesi, şirketler arasında dayanışma sağlanması ve haksız rekabetin önlenmesi amacıyla kurulan tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olduğu; Türkiye'de çalışan bütün sigorta ve reasürans şirketlerinin, kuruluşlarının tamamlanmasından ve ruhsatların alınmasından itibaren bir ay içerisinde Birliğe üye olmak zorunda oldukları bu Birlik nezdinde, tüzel kişiliği haiz olarak Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezinin kurulduğu, bu merkez nezdinde de yine Alt Bilgi Merkezi olarak Trafik Sigortaları Bilgi ve Gözetim Merkezi (TRAMER) kurulduğu açıktır.

Davaya konu olayda, dava taraflarınca tutulan olay yeri kaza tespit tutanağı, ilgili sigorta şirketlerince, Hazine Müsteşarlığı'nın 2007/27 sayılı Genelgesi çerçevesinde incelenmiş ve tespit edilen kusur oranları yine aynı genelge çerçevesinde değerlendirilerek, uzlaşıya varılmış, kusur oranları bu şekilde belirlenmiş ve TRAMER'e bilgi girişi yapılmıştır. Görüldüğü üzere, davaya dayanak teşkil eden kusur oranlarının belirlenmesinde, TRAMER aktif bir rol üstlenmemiş, kusur oranları araç Sigorta Şirketlerince karşılıklı uzlaşı ile belirlenmiştir. Davacı tarafından da, söz konusu belirlemenin hukuka aykırı olduğu iddia edilerek, kusur oranlarının yeniden tespitine karar verilmesi istenilmektedir. Bu durumda davacının davası tespit davası niteliğinde olup, doktrinde ve yerleşik yargısal içtihatlarla, bir hukuki ilişkinin var olup olmadığının saptanması için tespit davası açılabileceği kabul edilmiş bulunmakta; tespit davasının esasının incelenebilmesi için de, genel dava koşullarının yanı sıra, dava konusunun bir hukuki ilişki olması ve bu hukuki ilişkinin var olup olmadığının öncelikle saptanmasında hukuki yarar bulunması koşulları aranmaktadır. Buna göre, özel hukuk alanını ilgilendiren bir hukuki ilişkinin saptanması için adli yargı yerinde müstakil olarak bir tespit davası açılabilmesi olanaklı bulunmaktadır.

Buna karşılık, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun " İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, idari dava türleri: iptal, tam yargı ve genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmış olup, tespit davası şeklinde bir dava türüne idari yargıda yer verilmemiştir. Anılan Yasanın " İdari Davalarda Delillerin Tespiti" başlıklı 58/1. maddesi "Taraflar, idari dava açtıktan sonra bu davalara ilişkin delillerin tespitini ancak davaya bakan Danıştay, idare ve vergi mahkemelerinden isteyebilir." hükmünü taşımakta olup, idari yargıda, ancak açılmış bir idari dava ile ilgili bulunan " delillerin tespiti" nin istenilmesine olanak bulunmaktadır. Buna göre, idari dava türleri arasında sayılmayan tespit davasının, yorum yoluyla idari yargının görevine müstakil bir dava olarak dahil edilmesine hukuken olanak bulunmadığından, idari yargı yerinde, idare hukuku alanını ilgilendiren bir hukuki ilişkinin varlığının ancak açılmış bulunan bir idari davaya bağlı olarak delil tespiti kapsamında saptanabileceği açıktır.

Belirtilen yasal durum karşısında, tespit davasına konu olabilecek hukuki ilişkinin özel hukuk alanını ilgilendirmesi gerektiği ve bir eda davasının öncüsü durumunda olan tespit davasının adli yargı yerinin görevine girdiği ortaya çıkmaktadır. Ancak, adli yargıda açılacak bir eda davasında hiçbir zaman kullanılmayacağının, buna karşılık idari bir işlem tesisi istemiyle bir idari makama veya idari yargıda açılacak bir davada idare mahkemesine ibraz edilmek ve bu makam veya mahkemeyi hukuken bağlayacak nitelikte belge elde etmek amacıyla açıldığının anlaşılması halinde tespit davası adli yargıda görülemeyecek ve görev yönünden reddi gerekecektir. Bu durumdaki tespit davasının idare hukuku kurallarına göre çözümlenmesi gerekmekteyse de, müstakil bir dava olarak açılması halinde idari yargı yerince, idari yargıda böyle bir dava türü olmadığı ve ancak bir idari dava açıldıktan sonra bu davaya ilişkin delil tespiti kapsamında incelenebileceği noktasından reddedilmesi uygun olacaktır.

Bu durumda, meydana gelen trafik kazasında oluştuğu öne sürülen maddi zararın, trafik kazası tespit tutanağına göre yanlış belirlenmesi nedeni ile yeniden tespitinin gerektiği talebi ile açılan davanın, özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

Ayrıca, verilen karar kapsamında, adli ve idari yargı yerleri arasında görevli yargı yerinin belirlenmesi yönünden inceleme yapılmış olmakla, adli yarı yeri içinde görevli yargı yerinin belirlenmesi açısından, mahkemelerin ve Yargıtay'ın konuya ilişkin değerlendirme yetkisi, iş bu dosya kapsamında yapılan belirlemeden varestedir.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Bursa 1.İdare Mahkemesi'nce yapılan başvurunun kabulü ile, Bursa 9.Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bursa 1.İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Bursa 9.Sulh Ceza Mahkemesi'nin 25.04.2014 gün ve 2014/305 D.İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 29.12.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT